

Stacionārajās ārstniecības iestādēs atkārtoti hospitalizēto pacientu īpatsvars un tendences Latvijā pēdējos desmit gados

Līga Vladimirova, Ģirts Briģis¹,
Māris Taube², Aija Bukova-Žideļūna³

Rīgas Stradiņa universitāte,
Doktorantūras nodaļa, studiju programma "Medicīna", Latvija

¹Rīgas Stradiņa universitāte, Sabiedrības veselības
un sociālās labklājības fakultāte, Latvija

²Rīgas Stradiņa universitāte, Medicīnas fakultāte, Latvija

³Latvijas Republikas Veselības ministrija

Ievads. Atkārtota hospitalizācija ir pacienta atkārtota nonākšana slimnīcā pēc pirmās vai iepriekšējās stacionēšanās noteiktā laika vienībā (gadā). Atkārtotās hospitalizācijas var raksturot ārstniecības iestāžu un veselības aprūpes sistēmas kvalitāti un efektivitāti. Eiropas valstīs atkārtota hospitalizācija tiek uzskatīta par veselības aprūpes kvalitātes indikatoru. Viens no atkārtoto stacionēšanās gadījumu raksturlielumiem ir pacienta atkārtoto hospitalizāciju skaits.

Darba mērķis. Noskaidrot atkārtoto hospitalizāciju īpatsvaru un dinamiku no kopējā hospitalizāciju skaita Latvijā pēdējos desmit gados, kā arī noskaidrot biežāk atkārtoti hospitalizēto pacientu diagnozes.

Materiāls un metodes. Dati ņemti no slimnīcu ievadītās informācijas Veselības aprūpes pakalpojumu norēķinu sistēmā "Vadības informācijas sistēma" par desmit gadus ilgu laika periodu.

Analīzē iekļauti unikālie pacienti, kuri kalendārā gada laikā hospitalizējās divas un vairāk reizes. Atkārtotās hospitalizācijas iedalītas grupās: otrā, trešā, ceturtā, piektā, sestā līdz desmitā, vienpadsmitā un vairāk hospitalizācijas. Diagnozes iedalītas 21 grupā pēc SSK10 klasifikatora. Gada kopējais hospitalizāciju skaits ņemts no ikgadējā Nacionālā veselības dienesta izdevuma "Vēstis". Statistiskās ticamības noteikšanai izmantots 95% CI (ticamības intervāls), saistības noteikšanai izmantots Spīrmena rangu korelācijas tests.

Rezultāti. Laikposmā no 2005. līdz 2014. gadam atkārtotās hospitalizācijas sastāda 26,2–28,7% no kopējā hospitalizāciju skaita. Veicot korelācijas analīzi, konstatēts, ka starp kopējo hospitalizāciju skaitu un atkārtoto hospitalizāciju skaitu pastāv statistiski nozīmīga ļoti cieša pozitīva saistība – samazinoties kopējam hospitalizēto pacientu skaitam, samazinās atkārtoti hospitalizēto pacientu skaits ($rs = 0,950$, $p < 0,001$). Statistiski ticams atkārtoto hospitalizāciju skaita samazinājums vērojams, sākot ar 2009. gadu – 26,5% (95% CI = 26,2–26,7), bet no 2013. gada statistiski ticams atkārtoto hospitalizāciju skaita pieaugums – 27,2% (95% CI = 26,9–27,5).

Visbiežāk atkārtoti hospitalizēti tiek pacienti ar diagnozēm C00-D48 – Audzēji, I00-I99 – Asinsrites sistēmas slimības, kā arī F00-F99 – Psihiski un uzvedības traucējumi. Atkārtoto hospitalizācijas gadījumu īpatsvaram ar diagnozēm C00-D48 ir statistiski ticama tendence pieaugt no kopējā atkārtoti hospitalizēto pacientu skaita katrā hospitalizācijas grupā (otrā hospitalizācijas reize sastāda 12,0% (95% CI = 11,6–12,5), bet grupā sešas līdz desmit reizes – 53,4% (95% CI = 52,9–53,7). Savukārt hospitalizācijām ar diagnozēm I00-I99, sākot ar piekto hospitalizāciju, ir statistiski ticams hospitalizāciju skaita samazinājums no kopējā hospitalizāciju skaita konkrētā grupā (otrā hospitalizācijas reize sastāda 22,1% (95% CI = 21,6–22,4), bet grupā sešas līdz desmit reizes – 14,4% (95% CI = 13,9–14,7)). Novērots, ka no 2009. gada atkārtotajām hospitalizācijām ar diagnozēm F00-F99 ir vērojams statistiski ticams atkārtoti hospitalizēto pacientu pieaugums otrajā, trešajā, ceturtajā hospitalizācijas grupā.

Secinājumi. Lai gan kopējam hospitalizāciju skaitam pēdējos desmit gados ir tendence samazināties, atkārtoto hospitalizāciju īpatsvars visās analizētajās hospitalizāciju grupās no kopējā atkārtoto hospitalizāciju skaita ir nemainīgs. Visbiežāk atkārtoti tiek hospitalizēti pacienti ar diagnozēm C00-D48, I00-I99 un F00-F99. Lielākais atkārtoti hospitalizēto pacientu skaita pieaugums visās hospitalizāciju grupās ir ar diagnozēm F00-F99.